

Základní škola Třešť, J. Hory 1050, 589 01 Třešť

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Vypracovala: Hana Kubátová – vedoucí vychovatelka školní družiny ZŠ Třešť

Schváleno pedagogickou radou dne 30.8. 2024

Platnost: od 1.9. 2024

Školní družina je školské zařízení pro zájmové vzdělávání a je součástí Základní školy Třešť. Činnost ŠD navazuje na ŠVP „Škola pro život“ základní školy. ŠD je zřízena dle Školského zákona a řídí se zejména prováděcí vyhláškou MŠMT č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.

1. Identifikační údaje

Název: Základní škola Třešť

Adresa: J. Hory 1050, 589 01 Třešť

IČO: 48460362

IZO: 118 700 391

Školské zařízení: Školní družina

Datum zápisu do rejstříku: 1. 1. 2005

Ředitel školy: PaedDr. Václav Trnka

Kontakt: 567 584 941

Web: www.zs-trest.cz

E-mail: sekretariat@zs-trest.cz

2. Charakteristika zařízení

Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání žákům Základní školy Třešť. Školní družina vykonává činnost ve dnech školního vyučování a o vedlejších školních prázdninách. Zájmové vzdělávání organizuje především pro účastníky přihlášené k pravidelné docházce. Její činnost je určena přednostně pro žáky prvního stupně základní školy. Čtyři oddělení školní družiny se nachází v budově Základní školy Třešť, J. Hory 1050 a dvě oddělení v Základní škole Třešť, Barvířská 30.

Čtyři oddělení v budovách základní školy, ulice Josefa Hory jsou v provozu od pondělí do pátku od 6:00 do 7:40 /ranní činnosti/ a od 11:40 do 15:30/odpolední činnosti/; ŠD v budově základní školy, ulice Barvířská jsou v provozu od pondělí do čtvrtka od 6:00 do 7:40/ranní družina/ a od 11:40 do 16:00, pátek od 6:00 do 7:40/ranní družina/ a od 11:40 do 15:30.

Program ve ŠD je převážně odpočinkový a relaxační. Vzdělávání a výchova žáků je v souladu s jejich zájmy a zálibami, především veden formou hravou, zábavnou, zájmovou, sportovní a pobytem venku.

K oběma objektům přiléhají zelené plochy, které jsou školní družinou využívány. Všechna oddělení školní družiny jsou vybavena novým nebo zrekonstruovaným nábytkem. Prostředí školní družiny je klidné a děti mají příjemné zázemí. Místnosti jsou vybaveny s možností přístupu na internet. V každém oddělení se nachází společenské hry, didaktické hry, výtvarné pomůcky, knihy, časopisy a hračky

3. Konkrétní cíle vzdělávání

Výchovná práce ve školní družině má svá specifika a liší se od organizace vzdělávání ve škole. Základním prostředkem činnosti je hra založená na prožitku dětí, která obohacuje jejich sebepoznávání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Cíle školní družiny reflektují z cílů Školního vzdělávacího programu Základní školy v Třešti. Základním cílem je rozvíjení kompetencí žáků s přirozenou návazností na průřezová témata RVP ZV a se zaměřením na oblast osobnostní a sociální výchovy. Činnost ŠD jako součást vzdělávací soustavy by měla ústít v získávání tzv. klíčových kompetencí. Představují soubor znalostí rozvinutých do schopností povýšených do dovedností, které jedinec umí využívat v praxi. Získané klíčové kompetence jedinci potřebují pro svou osobní realizaci, k začlenění do společnosti a zaměstnání, odrážejí se i v projevovaných postojích jedince.

Klíčové kompetence

3.1. Kompetence k učení

- vedeme žáky k dokončení započaté práce
- realizace dětských vlastních nápadů
- podpora samostatnosti a tvořivosti s prvky pozitivní motivace
- učíme žáky zhodnotit svoji práci
- pomáháme žákům získávané vědomosti dávat do souvislostí
- pomáháme žákům uplatňovat získané zkušenosti v praktických situacích
- učíme žáky diskutovat, posuzovat, chválit, vyhodnocovat

3.2. Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky, že vyhýbání se problémům nevede k cíli
- vedeme k všimání a řešení problémů, k rozlišování správných a chybných řešení, rozpoznání a přemýšlení o způsobu jednání, umění pochválit pěkné chování, dobrý výkon apod.
- motivujeme žáky k uvědomování si zodpovědnosti za svá rozhodnutí

3.3. Kompetence komunikativní

- učíme žáky vyjadřovat své pocity řečí i gestem, jednoduše formulovat a vyjadřovat své názory, vhodně obhajovat své názory a argumentovat, podněcujeme žáky k vzájemné spolupráci
- vedeme žáky k ovládnutí řeči a ke komunikaci bez ostychu s ostatními dětmi i s dospělými
- vedeme žáky ke kultivované komunikaci, vhodné formulaci myšlenek

3.4. Kompetence sociální a personální

- učíme žáky zodpovědnosti za své chování a jednání
- učíme žáky spolupracovat ve skupině, prosadit se i podřídit a umět přijmout kompromis
- vedeme žáky k rozpoznání vhodného a nevhodného chování, vedeme žáky k tomu, aby dokázaly říci "NE" nevhodným nabídkám
- učíme žáky projevovat ohleduplnost, vnímat nespravedlnost, agresivitu a šikanu
- motivujeme žáky k uplatňování společenských návyků
- učíme žáky respektovat druhé a spolupracovat ve skupině

3.5. Kompetence občanské

- upevňujeme základní společenské normy u žáků, vytváření příjemného prostředí ve skupině
- učíme žáky plánovat, organizovat, respektovat, řídit a hodnotit
- vedeme žáky k odpovědnému přístupu k úkolům a povinnostem

- pomáháme žákům uvědomovat si svá práva a práva druhých
- vedeme žáky k odhadování svých rizik v činnostech, k ochraně zdraví a přírody
- učíme žáky smysluplně trávit volný čas a orientovat se v možnostech jeho využití
- pomáháme žákům zapojit se do kulturního dění a sportovních aktivit
- učíme žáky vybírat zájmové činnosti podle dispozic

3.6. Kompetence pracovní

- žáci pomáhají tvořit společná pravidla ve školní družině, jsou vedeni k dodržování dohodnutých pravidel
- žáci využívají tvořivou hru, využívají znalosti získané v jednotlivých oblastech
- pomáháme žákům rozvíjet své zájmy v organizovaných skupinách i v individuálních činnostech
- učíme žáky využívat interaktivní výukové prvky ve školní družině – ověřování a vyhledávání informací v zájmových a rekreačních činnostech

Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času, které vedou k výchově všestranně harmonicky rozvinutého člověka. Předpokladem vhodné výchovy žáků jsou nabídky činností a aktivit ze strany pedagogických pracovníků:

- Nabízet dětem smysluplné využití volného času.
- Rozvíjet u dětí pohybové schopnosti v oblasti jemné i hrubé motoriky.
- Učit děti spolupráci a toleranci.
- Učit děti, každého člověka i sebe navzájem vnímat jako jedinečnou osobnost.
- Rozvíjet u dětí slovní zásobu a fantazii.
- Vytvářet u dětí vztah k místu a prostředí, ve kterém žijí.
- Vést děti k tvořivosti.
- Vybavit děti dovednostmi.
- Utvářet pracovní návyky a vztah k práci.
- Vést děti k uvědomování si svých práv, povinností a pocitů.
- Posilovat u dětí pocit jistoty a sebedůvěry.

4. Délka a časový plán

Vzdělávací cyklus ve ŠD je jeden školní rok, od 1.9. do 31.8. v době školního vzdělávání. Časový plán je rozpracován do podoby ročního plánu práce dle jednotlivých tematických okruhů, celků. Výchovně vzdělávací činnosti jsou aplikovány v jednotlivých činnostech, vycházejících ze zájmu dětí, podmínek a možností školní družiny.

5. Formy vzdělávání

Formy a metody vzdělávání ve ŠD určuje § 2 vyhlášky 74/2005 Sb. O zájmovém vzdělávání. ŠD realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost dětí mimo vyučování v době před vyučováním a po vyučování.

Činnosti probíhají **formou pravidelnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou a rekreační**. Je to každodenní činnost žáků, přihlášených k pravidelné denní docházce přihlášených v Přehledu výchovně vzdělávací práce /Třídní kniha ŠD/ nebo **formou příležitostnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou a**

rekreační činnosti z oblasti vzdělávání, odpočinkových, rekreačních a zájmových aktivit (jsou to besídky, sportovní dny, návštěva zájmového kroužku, karneval atd.). Základem této činnosti jsou přihlášení žáci, ale mohou se zúčastnit i jiní zájemci.

Formu vzdělávání pravidelnou i příležitostnou doplňuje ještě **spontánní aktivita**, která následuje po činnosti organizované, zahrnuje ranní hry, nenáročné činnosti realizované spíše individuální formou, polední klidové činnosti a pobyty žáků venku.

Formy a metody práce vzdělávání ve ŠD směřují k podpoře naplnění výchovně vzdělávacích strategií ŠVP Základní školy v Třešti. Odtud se odvíjí činnosti a metody:

- individuální práce
- skupinová práce
- komunitní kruh
- projekty
- práce s knihou a časopisem
- vyprávění, rozhovory
- pozorování
- hry, křížovky, doplňovačky
- individuální hry
- soutěže
- vycházky, pohybové aktivity, rekreační činnost
- odpočinek a relaxační činnosti
- praktické dovednosti a činnosti
- řešení problémů
- výtvarná činnost
- hudební činnost
- práce s informační technikou ve školní družině

6. Obsah vzdělávání

6.1. Jazyk a jazyková komunikace:

- sledování správné výslovnosti, tempa řeči a pravidelného dýchání
- hry na ovládnutí dechu, soutěžení v jazykolamech, předčítání si navzájem
- vyprávění příběhů a zážitků
- půjčování knih v knihovně a následné povídání o nich
- učení básniček a říkadel pro různé příležitosti
- hraní slovních her – slovní fotbal, abeceda

6.2. Člověk a jeho svět:

- místo, kde žijeme; poznávání okolí školy
- rozmanitost přírody (roční období, přírodniny okolo nás, zvířata, ekologie, třídění odpadů)
- člověk a jeho zdraví
- lidé kolem nás (rodinné vztahy, spolupráce při hrách, etnické menšiny, tolerance jiných lidí)
- lidé a čas (znalost hodin, režimu dne, orientace v kalendáři, znalost encyklopedie)

6.3. Matematika a její aplikace

6.4. Informační a komunikační technologie

6.5. Člověk a společnost

6.6. Člověk a příroda

6.7. Umění a kultura:

- zpívání písní, tradice a zvyky
- rozvíjení estetického cítění, motoriky, barevného cítění
- malování a kreslení podle zadání, předlohy nebo fantazie
- vyrábění drobných dárků a přáníček

6.8. Člověk a zdraví:

- poznávání sebe sama
- znalost základních hygienických návyků
- hraní pohybových her v místnosti, tělocvičně a terénu
- využívání sportovního hřiště nebo tělocvičny pro míčové hry
- hraní her na obratnost, sílu, vytrvalost

6.9. Člověk a svět práce

- vymýšlení a tvoření drobných dárků pro sebe, kamarády, rodinu
- stavění objektů ze stavebnic podle návodu či fantazie
- znalost různých profesí a jejich náplně práce
- povídání o práci rodičů
- uklízení pracovních míst a dodržování bezpečnosti při práci

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova – OSV
- Výchova demokratického občana – VDO
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – VMEG
- Multikulturní výchova – MKV
- Enviromentální výchova – EVO
- Mediální výchova – MV

Všechny tyto výchovně vzdělávací oblasti se prolínají ve všech činnostech ŠD. Vychovatelky je samostatně zapracovávají do celoročního plánu práce školní družiny.

7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

V případě, že do školní družiny dochází žák, který vyžaduje specifický pedagogický přístup, snažíme se vytvořit takové podmínky pro činnost, aby mohl být bez problémů zařazen. Družina spolupracuje při výběru činností s rodiči a společně tak umožní žákovi bezproblémovou adaptaci.

Pokud je ve školní družině žák s mimořádným talentem, potom mu bude nabídnuta možnost využívání školní knihovny a přístup na internet. Při přípravě programu pro takového-to žáka spolupracuje

vychovatelka školní družiny s učiteli základní školy, aby byly žákovi nabídnuty takové metody a formy práce, které by ho vhodně motivovaly a uspokojily.

8. Podmínky přijímání uchazeče

Do školní družiny jsou přednostně přijímáni žáci prvního stupně prostřednictvím zápisních lístků. Děti lze přihlásit v průběhu celého školního roku. O přijetí žáka rozhoduje ředitel školy.

Rozhodující kritéria pro přijímání jsou:

- kapacita školní družiny (200 žáků),
- věk dítěte (upřednostňovány jsou děti ve věku od 6 do 11 let).

Na základě písemné žádosti rodičů (zákonných zástupců) o vyřazení žáka může žák ukončit docházku do školní družiny kdykoli v průběhu školního roku.

9. Provozní podmínky

9.1. Materiální vybavení:

- stavebnice
- stolní hry
- knihy, časopisy
- sportovní potřeby, výtvarné potřeby
- interaktivní výukové pomůcky

9.2. Prostorové podmínky:

- třídy, podle počtu oddělení školní družiny
- tělocvična, hala
- školní zahrada; školní park
- sportovní hřiště
- keramická dílna

9.3. Personální podmínky:

- počet vychovatelek odpovídá počtu oddělení
- všechny vychovatelky splňují požadavky na předepsanou odbornou způsobilost
- odbornost si vychovatelky prohlubují v akreditovaných kurzech a samostudiem

9.4. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Školní družina tvoří se základní školou jeden právní subjekt, proto je bezpečnost a ochrana zdraví zaměstnanců a dětí zajišťována v rámci celé školy.

Základem bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců je plnění pracovních povinností a prevence rizik, což řeší Zákoník práce – Zákon č. 262/2006 a Zákon 309/2006 Sb.; Školní řád základní školy a Vnitřní řád školní družiny.

- Za bezpečnost žáků ve svém oddělení ŠD zodpovídá vychovatelka, případně učitel zastupující v oddělení ŠD.

- Žáci se nevzdalují od své skupiny bez souhlasu své vychovatelky, dbají jejích pokynů a rad.
- Svrchní oděv, obuv a aktovku si žáci ukládají na určené místo.
- Vypůjčené hry, hračky a ostatní pomůcky po sobě vždy žáci uklízejí.
- Žáci dodržují zásady hygieny a společenského chování tak, aby chránili zdraví své i ostatních.

Respektují přátelské chování mezi dětmi, úctu k dospělým lidem a k materiálním hodnotám.

- Žáci do ŠD nenosí cenné věci, mobilní telefony, větší obnosy peněz a svoje hračky. Za jejich poškození, ztrátu či krádež ŠD nenese odpovědnost.
- Přiměřeným způsobem vzhledem k věku jsou děti vedeny proti rasismu a šikaně. Jsou seznamováni s nebezpečím alkoholu, cigaret a toxických látek.
- Dodržování pitného režimu je zajištěno přístupem k pitné vodě samotnými žáky.

9.5. Popis ekonomických podmínek

Zákonní zástupci přijatého žáka k docházce do školní družiny jsou povinni hradit škole poplatek za poskytování zájmového vzdělávání ve školní družině. Výše poplatku je stanovena Radou města Třeště. Zákonný zástupce je seznámen, že platby budou hrazeny prostřednictvím online pokladny v systému Bakalář.

Vybavení školní družiny se řídí potřebami, a to jak z hlediska obnovy, tak z hlediska modernizace. Základní škola Třešť hradí nákup hraček, spotřebního materiálu, výtvarných potřeb a vybavení jednotlivých oddělení školní družiny – pro tyto účely jsou využívány finanční prostředky z provozního příspěvku zřizovatele, který je částečně tvořen poplatky rodičů.

10. Zveřejnění školního vzdělávacího programu

ŠVP ŠD vydává ředitel Základní školy Třešť, Josefa Hory 1050, IČO: 48460362; má neomezenou platnost a je k nahlédnutí u vedoucí vychovatelky Hany Kubátové.

Školní vzdělávací program byl schválen na pedagogické radě 30.8. 2024

Školní vzdělávací program obsahuje:

Příloha č.1 Vnitřní řád školní družiny

Příloha č. 2 Celoroční plán práce ŠD

V Třešti 2.9. 2024

.....

PaedDr. Václav Trnka ředitel základní školy